

Yapmadığı şeyle övülmek

Âl-i İmrân 188. ayet, nefsin en sinsi hastalıklarından birini açığa çıkarır: **İnsanın yapmadığı şeyle övülmekten hoşlanması.**

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا آتَوْا وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا
فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

İşledikleri çirkin davranışlarla sevinen ve yapmadıkları güzel şeylerle övülmek isteyenlerin sakın azaptan kurtulacaklarını sanma! Onlar için can yakıcı bir azap vardır. Âl-i İmrân Sûresi(3) 188. Ayet

Yapmadığı Şeyle Övülmek

Bu, sadece kibir değil; aynı zamanda sahte bir şahsiyet inşa etmektir. Çünkü nefis bazen yaptığı amelle övünmekle yetinmez; yapmadığı iyiliği, vermediği emeği, taşımadığı yükü bile kendi hanesine yazdırmak ister.

İtibar Sarhoşluğu

Nefis alkış sever. Hele bir de o alkış, hak etmediği bir şey için gelirse, orada çok tehlikeli bir sarhoşluk başlar. İnsan başkasının emeğiyle parlamak ister, başkasının gayretiyle kahraman görünmek ister, kendisine ait olmayan bir hizmetin sahibi gibi davranmak ister. İşte bu hâl, ihlasın değil, benlik putunun beslendiği karanlık bir sofradır.

Hak Etmediği Övgüden Zevk Almak

İhlasın en ağır imtihanlarından biri şudur: İnsanların seni yapmadığın bir iyilikle övmesi. Eğer kalp o övgüden gizlice lezzet alıyorsa, nefis orada kendi heykelini dikmeye başlamış demektir. Çünkü hak etmediği övgüden hoşlanan kişi, hakikati değil, imajını sever. Allah katındaki gerçek hâlini değil, insanların gözündeki sahte sûretini önemser.

Muhlisin Korkusu

Gerçek muhlis, hak etmediği övgüden korkar. Çünkü bilir ki övgü, kalbe girerse ameli yakabilir; hele yapılmamış bir amel için gelen övgü, kalbi zehirler. Muhlis kul böyle bir durumda içinden şöyle der: **“Rabbim, insanların beni sandığı gibi değilim. Beni**

onların zannından daha hayırlı eyle; bilmedikleri kusurlarımı da affeyle.”

Nefis “beni büyük bilsinler” der. İhlas ise “Allah beni doğru bilsin yeter” der. Nefis görünmek ister, ihlas gizlenmek ister. Nefis hak etmediği makamı sever, ihlas hak etmediği övgüden utanır. Çünkü sahte itibar, insanın dışını parlatır; fakat içini karartır.

Yapmadığı şeyle övülmeyi seven insan, hakikatin değil, görüntünün kuludur. İhlas ise insanın kendi sahte benliğini reddetmesidir. Gerçek muhlis, yapmadığı işle büyümeyi; yaptığı işle de böbürlenmez. Çünkü bilir ki insanların alkışı geçicidir, Allah’ın bildiği hakikat ise ebedîdir.